

Bakelandt's vrouw woonde in een hutje aan de zoom van het woud, dat zich tussen Torhout en Brugge uitstreckte en dat destijds het Geuzenbos genoemd werd.

Haar kinderen waren door Bakelandt bij verschillende leden der bende geplaatst.

— Ze moesten onder het volk, had de kapitein gezegd,

Enkele dagen vóór Kerstmis zat Mie alleen bij het houtvuur, dat haar ellendig verblijf verwarmde en verlichtte.

— Mijn man heeft beloofd te komen en mij mee te nemen naar zijn spelonk, die hij in het bos heeft laten graven, mompelde ze.

Maar het duurt lang eer hij zijn woord houdt. Ik, de vrouw van de overste, leid het ellendigst bestaan van heel de bende... Ik leef hier als een verlatene, en geschuwd... ik, die recht heb op ieders eerbied... want ik ben zijn wijf. Maar ik weet het wel, dat de Pittemse, Isabella van Maele, meer over Bakelandt te zeggen heeft dan ik.

Zij is jonger en schoner... ik word oud... De schavuit heeft genoeg van mij. Ha! het is fel veranderd sedert hij mij meelokte uit moeders huis... welk een leven, welk een leven! Maar — en haar ogen fonkelden — dat die Pittemse oppasse! En Bakelandt ook! Hij belooft... maar hij schendt zijn woord, hij zal mij niet in de spelonk brengen! Doch dat hij oplet... ja, Bakelandt, let op... breng me niet tot het uiterste... of... ja... of ik verraad u, al zijt ge duizendmaal mijn man en de vader mijner kinderen!

En de haveloos geklede, de vermagerde, verdierlijkte vrouw balde de vuisten... vloekte en braakte verwensingen!

Nog lang zat ze in het vuur te staren.

Eensklaps luisterde ze.

Hoorde ze gerucht? Of was het de wind, die door de ontbladerde bomen gierde?

Neen, ze hoorde stemmen.

— Zou hij daar zijn? mompelde Mie. Zou hij toch zijn woord houden?

Haastig veegde ze haar tranen af, en in spanning keek ze naar de deur. Twee heren traden in de hut. Ze waren in warme pelsmantels gehuld.

— Rijk volk, dacht Mie, en ze was reeds begerig naar geld.

Onmiddellijk voelde ze zich weer in de rol van bedelaarswijf, gelijk vroeger

BAKELANDT¹⁵

DE STEEN DER WIJZEN

tekeningen: HEC LEEMANS
tekst: J. DANIEL

UITGEVERIJ J. MOUTON N.V.

in het Vrijbos.

— Is daar iemand? vroeg een der heren.

Mie schrok. Maar kalm antwoordde ze :

— Ja, een arme, oude vrouw.

— Kunt ge ons niet op de goede weg helpen, we zijn verdwaald.

— Waar moet ge heen? vroeg Mie.

— Naar Torhout. Is dat nog ver?

— O neen... een klein uur, maar de weg is nogal moeilijk. Hoe zijt ge toch van de grote weg afgedwaald?

— Wij willen de reis verkorten... een boerenjongen wees ons een pad aan, en wij waren zo dwaas het te volgen. We zochten lang naar een huis. Maar hebt ge niets te eten voor ons?

— Eten... ah!... ik eten voor u...

Eensklaps sprong Mie op; bliksemsnel greep ze een tak en sloeg er de spreker geweldig mee op het hoofd, krijtend :

— Ik eten voor u... lafaard... ellendeling... eten voor u, Bakelandt! Of meent ge dat ik u niet herken...

Flug nam Mie een vlammende tak op... deinsde achteruit tot aan de wand en riep :

— Ik doorgrond u, schelm! Gij komt hier vermomd... vermomd bij uw eigen vrouw... gij hebt iets slechts in de zin... maar ik zal mij tot de dood toe verdedigen...

Als een razende stond Bakelandt daar, want een der vermeende reizigers was inderdaad de kapitein. Zijn getrouwe Sander Daneel vergezelde hem.

De vlammende tak, die Mie zo woest rond zich zwaaide, dat de vonken naar alle kanten heenspatten, hield de roversbaas op een afstand.

— Bakelandt, ik moet verdwijnen voor Isabella van Maele, nietwaar?

— Welnu, als ge het dan weten wilt, ja! kreet de kapitein.

— Maar het zal niet waar zijn, valsaard! Nader mij niet... ge hebt de eerste slag gevoeld... ge bloedt.

— Uw laatste uur is geslagen...

— Nader niet... ik moet u eerst verraden... dan zullen we samen sterven op het schavot... hoort ge dat, op het schavot!

Langzaam drong Mie naar de deur.

Bakelandt haalde van onder zijn mantel een pistool, dat blonk in de gloed van het haardvuur.

— Kapitein, laat mij het doen! zei Daneel, ook zijn wapen te voorschijn halend. Ze is uw wijf...

— Neen, nu niet meer... Isabella is jonger en schoner! spotte de geweldenaar.

— Ze is uw wijf, herhaalde Daneel... Gij moogt haar niet verinorderen, dat zal ongeluk in de bende brengen.

— Onnozelaar!

Mie was geheel veranderd. Ze begreep haar lot...

— Genade, genade! smeekte ze met gevouwen handen. Lodewijk... ik ben uw vrouw... de moeder van uw kinderen... heb deernis! Ben ik niet altijd braaf geweest... en als ik iets misdeed als toen met die boerendochter, was het omdat ik u beminde, Lodewijk...

— Ha! nu zingt ge een ander liedje... Maar, gij zijt een valse... gij zoudt ons verraden...

— Nooit, nooit... ik zweer het...

— Laat ik er kort spel mee maken! siste Daneel. Ze moet weg, anders zijn we niet veilig meer!

— Daar dan! schreeuwde Bakelandt met een vloek.

Een schot... een gil en Mie strekte de handen omhoog, viel voorover en was dood...

— Hadt ge mij laten doen... Ze was uw wijf, hernam Daneel verstoord.

— Zwijg, babbelaar... gelooft ge die oude wijventaal? Help mij liever haar begraven...

— Waar?

— In het bos natuurlijk...

— De grond is hard bevroren... laat het lijk liggen... men heeft al meer doden gevonden...

— Neen, neen... de mannen der bende behoeven het niet te weten, we zullen uitstrooien dat Mie ziek geworden en gestorven is of zo iets. Help mij haar opnemen...

En onverschillig hief Bakelandt de dode op...

Dacht hij dan niet meer aan de tijd, toen hij deze vrouw als jong meisje meegeleid had, haar eeuwige trouw zwerend?

Dacht hij niet aan zijn kinderen, wier moeder hij in koelen bloede gedood had, om een ongebonden leven te kunnen leiden?

Daneel hielp zijn hoofdman... Maar hij liet het lichaam verschrikt vallen...

— Wordt gij weeral bang? spotte Bakelandt.

— Stil, ik hoor iets...

— Toe, ge droomt weer...

— Stil... er is volk...

Een lange schaduw viel op de lemen vloer... Bakelandt en Daneel wendden zich haastig naar de deur. Daar stond een gestalte in uniform.

— Gendarmen! fluisterde Daneel.

Bakelandt dacht eensklaps aan de gevangenis... aan het einde... Er moest snel gehandeld worden...

— Volg mij! fluisterde hij zijn vriend in het oor...

Het hoofd even buigend sprong hij vooruit, wierp de de gendarm omver, stootte tegen twee uitgestrekte armen, sloeg ook de tweede aanvaller neer... en samen met Daneel vluchtte hij heen.

— Daar gaan ze... vlug, mannen! werd er in het Frans geroepen.

Maar op hetzelfde ogenblik knalde in het bos een schot. Een gendarm stortte gewond neer...

Een nieuwe gedaante rees van achter een boom...

— Met mij mee, ik ben uw vriend! zei iemand tot de beide rovers, die nog een schot losten in de richting der gerechtsdienaren.

Drie mannen snelden nu heen.

— Achtervolgt hen! klonk het weer. Dood of levend moeten wij hen hebben.

Maar de Fransen schenen angstig om in het woud te dringen.

De drie vluchtelingen ontsnapten.

— Wie zijt gij? vroeg Bakelandt aan de onbekende, toen het gevaar voorbij was.

— Een vriend!

— Uw naam?

— Straks!

Het was een forse, kloeke kerel, met een lange, verwarde baard. Een hoed dekte zijn zware kop.

De vreemdeling scheen wel gekleed.

— Maar van waar komt gij? vroeg Bakelandt ongeduldig en toch nieuwsgierig.

— Van ver!

— Gij spreekt in raadselen!

— Straks weet ge alles. Laat mij nu eens vragen! Wie zijt gij? Ge zijt gekleed als edellieden, maar deze worden nu niet meer door gendarmen achtervolgd.

Jaren geleden was dat wel zó...

— Nog, zei Bakelandt haastig. Achterdochtig zoals altijd wilde hij zijn eigenlijk beroep verborgen houden tegenover de onbekende. Wij zijn edellieden... en ge weet, de Franse republikeinen hebben de dood gezworen aan de adel. Onze kastelen zijn verbrand, wij dolen in de bossen rond... omdat ons de middelen ontbreken naar Engeland te vluchten als zo vele onzer vrienden. Wij hebben alles verloren.

— Tut, tut, enige jaren geleden zou ik zo'n vertelsel geloofd hebben, viel de andere in. De edelen zijn allen gevlogen, als ze ten minste niet in het gevang zitten of in het graf liggen. Gij kunt goed liegen.

— Kerel, ge spreekt stout!

— Twist niet met een vriend, die u hielp. Edellieden, gij... edellieden die een arme vrouw doden.

— Gij hebt ons bespied.

— Ja.

— Waarom?

— Uit nieuwsgierigheid. Of neen, niet alleen uit nieuwsgierigheid, zoals ge horen zult. Maar het was immers mijn beurt vragen te stellen. Ge zijt dus geen edellieden, maar rovers...

— Rovers... ge ziet ons...

— Voor rovers aan, ja! volledigde de onbekende. En juist u moet ik hebben. Ik ben ook soms een edelman... als het nodig is, ofschoon mijn vader aan de galg stierf. Maar eigenlijk ben ik rover!

— Is het waar? hernam Bakelandt verrast.

— Ja, maar niet uit deze streek.

— Van waar dan?

— Dat zult ge straks weten. Ik wil dat alles aan uw hoofdman vertellen... hem moet ik spreken. Ik was daarvoor herwaarts gekomen. Ik zwerf in de bossen om rovers te ontmoeten. Ik zag een schijnsel, ging er op af en bereikte de hut, toen gij, zoals ik door het venster zag, die vrouw onder handen naamt. Dat zijn rovers, dacht ik onmiddellijk. Ik ben immers van het vak, hé? En toen zag ik het pistool... Ik hoorde het schot. Maar de knal lokte ook de gendarmen

HEC LEMANS - J. DANIEL

BAKELANDT

DE STEEN DER WIJZEN

© RICHARD MITCHELL

naar de plaats. Die gasten zwierven ook in het bos, ik had hen vroeger al bemerkt, en juist hun aanwezigheid deed mij veronderstellen, dat mijn beroeps-
genoten in de omtrek verkeerden.

— O, die Fransen zijn voortdurend op ronde, onderbrak Bakelandt, die grote belangstelling toonde in de zonderlinge gezelschap.

— Een reden te meer om beter op te passen! Gij waart daar lelijk in gevaar. Toen ik de Fransen bemerkte, riep ik nog...

— Ach, dat heb ik dan gehoord, sprak Daneel.

— Het was te laat! Ik trok mij schielijk terug, maar toch besloten te helpen.

— Dat was braaf.

— Ja, niet waar? En het overige weet ge. Verberg dus niets voor mij. Nietwaar, ge zijt rovers?

— Welnu, ja.

— Ha, dat is ten minste eerlijk. Ik ben dan in goed gezelschap.

— En ge moet de kapitein spreken?

— Ja. Wilt ge mij bij hem brengen?

— Ik ben de kapitein.

— Bakelandt?

— Ja.

De vreemdeling bleef verrast staan. Dan greep hij de hand van de rover-
hoofdman en drukte ze hartelijk.

— Het geluk dient mij, collega! zei hij verheugd.

— Collega?

— Ja, ja, maar ik herken mijn minderheid. Ik heb eerbied voor u, de grootste kapitein van Vlaanderen.

— Dus, ge zijt ook kapitein?

— Ja, maar van een kleine bende.

— Zijt gij Salembien, die langs de kanten van Ieperen huist? vroeg Bakelandt.

— Salembien, neen! Nu gij u bekend gemaakt hebt, mag ik mijn naam niet
verzwijgen, ofschoon ik denk, dat ge deze nog nooit gehoord hebt...

— Spreek dan toch...

— Ik heet Mathijs Verbinnen...

— Verbinnen... neen, ik ken u niet...

— O, velen, die al in mijn handen gezeten hebben, kennen de naam niet. Toch word ik gevreesd.

— Waar? vroeg Bakelandt spottend...

— Bakelandt, ge lacht met mij... Welnu, ga naar het Antwerpse, naar de
Kempen, naar de streek rond Lier, Mechelen, Heist-op-den-Berg, Aarschot...
en vraag of de reizigers, de boeren... ja, of de Fransen er Cartouche vrezen...
Cartouche, de hoofdman van de binders der Pijpelheide...

— Hier kent men u niet!

— Neen, dat is waar.

— En ginder, in uw streek, spreekt men toch wel van Bakelandt, nietwaar?

— Ja... ik beken het. Maar heb ik niet gezegd dat ik mijn minderheid erken. En daarom ben ik herwaarts gekomen.

— Om mij uw hulde te brengen?

- Ja.
- Zeer gevleid, maar gij hadt u die reis kunnen besparen, Cartouche!
- Het was niet alleen daarom dat ik naar Vlaanderen trok, kapitein.
- Ah, er is nog een reden?
- Ik zou willen een verbond sluiten met u.
- Lid mijner bende worden, meent ge...
- Neen, Bakelandt, duizendmaal neen! Ik wil zelfstandig blijven. Een kapitein wordt geen simpel rover.
- Stout gesproken! Maar ge waagt u in mijn bossen, ge wilt mijn geheimen kennen.
- Het is te donker, om uw gelaat goed te zien. Uw verblijf is mij nog onbekend. Uw naam weet ieder. Als gij geen verbond wilt sluiten, welnu, dan staan wij even ver. Ik keer dus terug... en ik ken u weinig meer dan deze morgen. Doch Bakelandt, gij werpt veel weg...
- Zo haastig niet, Cartouche! Hoor eens, we moeten nader spreken. Maar daar hoort drank en tabak bij... en een warm vuur. Ik vertrouw u, vergezel mij naar mijn hoofdkwartier.

De Franse aanvoerder was woedend over de tegenslag.

— Misschien was het Bakelandt zelf, riep hij toornig. En ge laat hem ontsnappen.

Mie's lijk werd geschouwd. Men haalde dorpelingen, om te trachten te weten wie de dode was.

Sommigen meenden in haar een bedelaarster te herkennen, maar niemand vermoedde dat men hier voor Bakelandt's vrouw stond.

Mie's lijk werd naar Torhout gebracht en begraven, nadat de overheid te vergeefs gepoogd had het te doen herkennen.

DE TWEE LANDBOUWERS

Nu de Franse gendarmen het Vrijbos in alle richtingen doorkruist hadden en er nog altijd rondzwierven, was de min of meer bijgelovige schrik voor dat onherbergzaam woud verflauwd bij de plattelandbewoners.

Niet dat een boer het zou gewaagd hebben 's avonds door de geheimzinnige dreven te gaan, al kon hij er ook zijn weg beduidend mee verkorten. O! neen... 's avonds bleven de boeren thuis.

Maar overdag begaven de boerenzoons, als het gezelschap talrijk genoeg was, zich wel eens in het bos. Nooit ontmoetten ze er iets verdacht. En ook de Fransen waren er nog niet in geslaagd een rover te vangen.

En daar men in enige maanden tijd van geen aanrandingen meer hoorde spreken, hoopten vele Vlamingen reeds dat Bakelandt verhuisd was naar andere gewesten.

Hierover spraken ook twee landbouwers, die te voet van Brugge naar Wijnendale terugkeerden en een weg van het Geuzenbos volgden.

De boeren herinnerden elkander al het gebeurde, vooral het drama der Tanghes. Van vader tot zoon werd die verschrikkelijke misdaad verteld.

THE HISTORY OF THE
NORWEGIAN
NORWEGIAN
NORWEGIAN

JAN VAN CONTICH
JOHAN VERDIJCK

DE BENDE VAN
BAKELANDT

Deel I

ANTWERPEN
UITGEVERSFIRMA L. OPDEBEEK

1955